

УДК

ФОРМИ І МЕТОДИ ВИХОВАННЯ ЕТИЧНОГО СТАВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДО ПРИРОДИ

Волкова В.А.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти

Павловська А. О.,

студентка 5 курсу кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти,

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Наукові дослідження та досвід виховання дітей вказують на те, що виховання позитивного ставлення до природних об'єктів можна починати з першого року життя. Ранній і дошкільний вік є сенситивним періодом для набуття знань про основні закономірності і залежності в світі природи, виховання позитивного емоційного ставлення до природних об'єктів, любові, бажання піклуватися про них. Перші наукові істини дитина повинна пізнати в природному довкіллі, щоб основою думки була краса і невичерпна складність природних явищ. Природа вважається основним джерелом розвитку дитини тому, що серед неї, багатой на живі образи, легше думається, краще фантазується, швидше добираються слова з найтоншими відтінками. Природа дає безліч можливостей, щоб показати дитині приклад етичного дбайливого ставлення до тварин і рослин [1, с. 19].

Навчання екології має бути активним, цікавим, раціональним, максимально наближеним до життя, а у навчальному матеріалі не повинно бути перенасиченості інформацією, яку діти неспроможні належним чином сприйняти.

Важливою є і праця в природі під керівництвом дорослих – догляд за рослинами та тваринами. Так, з перших років дитина знайомиться з біологією та екологією живих організмів, а дорослі виховують у неї етичне ставлення до природи.

Отримані враження діти можуть виразити в малюнку, ліпленні, аплікації, художній розповіді, таночку. Для більш повного сприйняття світу природи потрібно використовувати і класичні музичні твори, які відображають особливості природних явищ.

Цінними методами виховання етичного ставлення до природи можна назвати проведення дослідів, моделювання природних явищ, мовні логічні завдання, загадки [2, с. 8].

У багатьох дітей уже можна помітити вибіркоче ставлення до деяких видів діяльності. Батьки і педагоги повинні бути уважними, створювати умови для забезпечення оптимального розвитку, підтримувати дитину, поважати її інтереси, сприяти формуванню високої самооцінки. Навіть

невеликий успіх дитини повинен бути помічений, вона отримує заслужену винагороду, і це спонукає її до подальших успіхів у навчанні.

Величезне значення має приклад батьків, їхнє щире зацікавлення та емоційне захоплення відображенням природи у творах мистецтва, приклад етичного ставлення до живих істот, особливо в ситуаціях, коли живе створіння знаходиться в складній ситуації і йому потрібна допомога. Діти повинні усвідомити той факт, що людина приручила багато тварин, і вони втратили досвід виживання у дикій природі. А відтак тепер люди несуть відповідальність за них, повинні любити, піклуватися, забезпечити відповідний екологічний оптимум.

Ефективність екологічного виховання значною мірою залежить від всебічного розвитку особистості, від того, як часто дитина залучається до різних видів діяльності. Основні ступені вікового, інтелектуального та соціального розвитку дітей демонструють нам динаміку таких змін у дошкільному дитинстві, які характеризуються збереженням раніше набутих знань, формуванням на їх основі вмій і навичок, значно складніших за суттю й обсягом.

У дошкільному закладі педагог має можливість цілеспрямовано формувати у дитини етичні якості, відслідковувати динаміку змін, що відбулися в її моральній сфері. Слід поволі підводити дошкільнят до того, що необхідно не тільки співчувати об'єктам природи, але й надавати їм посильну, дієву допомогу; важливо сформувати у них розуміння того, що тварини і рослини потребують дбайливого ставлення до себе [3, с. 58].

Дошкільний вік – найважливіший етап у становленні екологічного світогляду людини, що передбачає створення передумов гуманної взаємодії з природним довкіллям. Розвиток цих передумов залежатиме від ефективності виховних впливів. Створюючи їх, слід дивитися на світ очима дитини, систематично сприймати природу, поважаючи її самоцінність.

Отже, формування у дітей дошкільного віку етичного ставлення до природи відбувається за допомогою залучення їх до дослідницької діяльності, участі в експериментуванні, які дають можливість включатися в пошук умов, необхідних для комфортного стану живого організму. Головною умовою успішного формування в дітей екологічної культури є вміння поєднання навчального матеріалу екологічного змісту із практичною діяльністю дітей у природному середовищі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беленька Г. Дошкільнятам про світ природи : старший дошкільний вік : навч.-метод. посібник / Г. Беленька, Т. Науменко, О. Половіна. – К. : Генеза, 2013. – 45 с.
2. Пустовіт Н. А. Обереігаємо довкілля / Н. А. Пустовіт, О. І. Локшина // Дошкільне виховання. – 1999. – № 6. – С. 8 – 9.
3. Рославець Р. М. Психолого-педагогічні умови виховання екологічної культури дошкільників / Р. М. Рославець. – Луцьк : Вежа, 1999. – 97 с.